

KOVÍDH-19 or babote Maalumat

Ameríkat maze noiya
aiccéde maincólla

Fúnibolla oñor
esmaáthfun loi eskéngoró

»» Húlasá

KOVÍDH-19 óilde ekkán kothín biaram.

Oñne nize ar oinno zon ólore KOVÍDH-19 ottu héfazot ráki fariba.

Sóbse becí héfazot olla oñnor KOVÍDH-19 véksin ókkol mariyó.

KOVÍDH-19 biaram or theésgorá é aáñrar cómaj ólore aróu héfazot raké.

Zodi oñnottu gaat hóraf lagíle górot tákiyo ar theés goríyó.

Zodi oñnor biaram aróu hótara oi aiyér fan lagíle oñnor sehétdekbal entezamgorouya re kool diyó.

Zehón oñne Amerikát beraile héfazot tákiyó.

Oñne Amerikat sehétdekbal or entezam faiba.

KOVÍDH-19 óilde ekkán kothín biaram

» KOVÍDH-19 óilde ekkán kothín biaram.

KOVÍDH-19 óilde váires or harone óde ekkán biaram ziyán maincór tu maincór háñse boiyar or maiddóme fóliza. Ameríkat maze 1 milión ottu ware becí manúic ókkol KOVÍDH-19 biaram loi mara giye, ar ehón foijjonto beca-becí manúic okkol biaram forér. Esthéith ar elakar hókumot ólottu KOVÍDH-19 or babote alok niyom kaanun ókkol tákit fare.

KOVÍDH-19 or babote oñnor noiya cómaj or kaanun ókkol ar oñne nize ar nizor foribar ore héfazot rakár maaluamat ókkol tuwai faibolla oñnor dubara-bocótigorár ejensi keis solouya é modot goríbou.

Oñne sófor ot táka oddó zehonó cómot oñnottu KOVÍDH-19 biaram oit fare. Oñnottu KOVÍDH-19 biaram óitfare kintu oñnottu ebbere o gaat hóraf no lager bouli oñne thaár no fait fare. Indhílla oile aróu oit farede ki hoile oñnor foribar, fúañijja, ar cómaj oddó oinno manúic ólor hañse oñnor torfóttu biaram fólizar.

Cúkuriyar hotá, oñne nize ar oinno zon ólore héfazot rakibar eçé beca-becí torika ókkol asé.

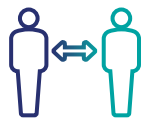
» Oñne nize ar oinno zon ólore KOVÍDH-19 ottu héfazot ráki fariba.

Zehón górottu duré zaíba oñnor nak ar muk gúríyore maásk fiñdiyó.

- Bildíng or bútoe aám maincór zaga ólot maásk fiñda é oñne ar oinno zon ólore KOVÍDH-19 ottu héfazot ráké.
- Zehón oñne maásk fiñdiba, zodi batác ot váires ókkol uríle o oñnor niác than ottu biaram oibar cómbobona hom tákibou.
- Honó zana sára maincóttu KOVÍDH-19 loi biaram forit fare, kiyálla hoile beggun óttu biaram ehasas noó. Indhílla haálot ot, maásk fiñdile oñnottu oinno zon ólor háñse váires faraibar cómbobona hom táke.
- Oñnor elakar fármesittu maana maásk faa zaiboune fusár loiyó.

Maásk ólore munaséf báfe ham ot aiyéfan fiñda foribou:

- Maásk ore nak ar muk gúrefangori fiñdiyó
- Uorottu yáto dhák ólottu batác no neléde yán fakká goijjó
- Maásk fiñda ar kúli félare forickar hát diyóre goijjó
- Maásk ore oñnor muk ot tákar cómot no suúyó
- Oñnor hoor yáto ho ekbar estemal gora záde maásk ore homas hom fótti din forickar goijjó
- Oñnor ekbar estemal goréde maásk ore cude ekbar estemal goijjó
- Bíza yáto hoñsora maásk ólore fouran ekkán forickar fúana maásk loi bodoli félaiyó
- Boc 2 bosór ar aróu boc óla baicca ólore maásk fiñdar taalim diyó

Zaga ar fásela baroó

KOVÍDH-19 loi biaram foráttu basí bólla, oñnottu manúicor zam ola zaga ókkol óttu basí táka yáto oñne nize ar oinno zon ólor maze fásela rakíbola oñnottu issá tákit fare.

Torutaza batác loiyó

Baáir or kúla zagar túware bildíng or bútoror zaga ólot KOVÍDH-19 biaram gan maincóttu aróu asán or sáte fóliza. Baáire kúla zagat cómo haçaiyó yáto kirkiri kúli ar fangká estemalgoriyore bildhíng or bútoe torutaza batác gólaiyó.

Barbár oñnor hát ókkol óre forickar goijjó

Haásgori oñne aám maincór zagar tu fírar fore, yáto oñne nak forickar gorá, hañca, yáto áñiccanir fore homashom 20 sekén foijjonto sábon ar faní loi egazá oñnor hát ólore dúiyó. Zodi oñnor hát ólore dúí no farile, hát forickar gorár ciz (sanitháizar) estemalgorá oilde ar ekkán cúndor ektiyari ciz.

Oñnor KOVÍDH-19 véksin maró

» Sóbse becí héfazot olla oñnor KOVÍDH-19 véksin ókkol mariyó.

KOVÍDH-19 loi oñnottu kothín biaram úwa yáto hóspital tuláttu héfazot gorít farede véksin ókkol asé. KOVÍDH-19 or dhoilla biaram ólor hélaf kibáfe mukabela gorá forede yían oñnor jisím ore taalim dibolla duwáñt maréde dabai iín óilde véksin ókkol. KOVÍDH-19 véksin ókkol héfazot ase ar nojuwan, fuwain ar baicca ólolla Amerikat maze faa za.

Véksin ókkol óilde:

- **Héfazot:** Nanan dhoilla zat, nosól, boc, ar sehéti haálot óla manúic ólolla véksin ókkol héfazot aséde yían sóbut óiyé. Uggwá véksin ottuware KOVÍDH-19 biaram uwár harone oñnottu kothín ocuidat foribar cómbobona aróu becí táke. Hámel ba dudór baicca aséde beçiyain ólolla KOVÍDH-19 véksin ókkol héfazot ase.
- **Asórgore:** KOVÍDH-19 véksin ókkol bálagori hasgore. KOVÍDH-19 loi kothín biaram óiyede becír bak manúic ókkol óilde véksin mukommol báfe maijja noi. Zodi oñnottu biaram óile o, véksin maijja manúic becír bak ore tohón o lobéjan biaram ba morizáttu véksin óle basai rake.

Véksin marar fore kessú maincóttu dabair uldha asór (sáidh efékth) ókkol tákit fare; 1-3 din ólla gaat hóraf laga óilde maamuli ciz. Sáidh efékth ókkol or maaní óilde oñnor jisím é váires or hélaf héfazoti nezám toyari gorér. KOVÍDH-19 véksin marár faáida ókkol óilde sáidh efékth or óit faréde zehonó hótarrattu ware aróu becí unca.

Oñne véksin or kaámel dhours mariyó

Dubara bocóti oibar age oñnor KOVÍDH-19 véksin mari loiyó

Dui-cóth ola véksin (mesál Moderna, Pfizer yáto Novavax) or duní dhours, yáto ek-cóth ola véksin (mesál Johnson & Johnson) or ek dhours mari félile, oñne Ameríkat sófor gorár cómot nize ar oñnor ataraf or oinno zon ólore KOVÍDH-19 ottu héfazot rakít fariba. Véksin maijjá tákile oñnor sófor ar dubara-bocóti gorár karwaiyit derí úwattu basí fariba.

Véksin or busthar dhours ókkol mariyóre KOVÍDH-19 ottu héfazot tákiyó

KOVÍDH-19 véksin ólor mukommol dhours mariféla zoruri. Zodi oñne véksin ólor mukommol dhours maijja tákile, KOVÍDH-19 or harone kothín biaram, hóspitalot uçá, yáto morizáibar cómbobona becí hom. Mukommol dhours maijja maání óilde dui-cóth ola véksin or duní dhours marar fore cúwaric gorá zehonó busthar cóth mariféla.

Busthar ókkol óilde oñne KOVÍDH-19 óttu héfazot tákifarofan fura-furi véksin marar fore marede véksin. Dui-cóth ola véksin (mesál Moderna, Pfizer yáto Novavax) or dusára dhours yáto ek-cóth ola véksin (mesál Johnson & Johnson) or foóilar dhours marar ho-ek mac fore oñnottu busthar dhours maroonsa.

» KOVÍDH-19 biaram or theésgorá é aáñrar cómaj ólore aróu héfazot raké.

KOVÍDH-19 biaram or alamoť ókkol aséne yíanolla oñnor sehétor nozordari goijjó. Zodi oñne véksin maijja tákile o KOVÍDH-19 loi biaram forit faro. KOVÍDH-19 biaram or alamoť ókkol ot cámil asé:

- Háñc, niác góno yáto niác than ot mockil
- Gaatzor 100.4°F/38°C yáto aróu becí
- Óranlaga (bol fora)
- Golar bic
- Nak ottu faní zóra yáto nak bon
- Doilla gusso sissani yáto gaa hoñrani
- Olani yáto gaalamani
- Matáhoñrani
- Noiyagorí moza yáto húcbo no fa

KOVÍDH-19 biaram ar mousómi thándhi (flu) biaram or alamoť ókkol prai ek dhoilla.

Oñnottu ki KOVÍDH-19, flu, yáto oinno thándhi váires or biaram oiyé yían fakká goribólla ek matoro torika óilde theésgorá.

Oñnor foribar ar cómaj ore héfazot goribolla theés goráiyó

Zodi o oñne véksin maijja óile o, oñnottu KOVÍDH-19 biaram óitfare, kintu oñnottu ebber e o gaat hóraf no lager bouli oñne thaár no fait faro. Theésgoríyore notiza faa foijjonto oinno zon ólottu duré takí, KOVÍDH-19 fóliza re rukíyore cómaj ore héfazot gorát oñne modot gorí fariba. Boc óla, fuwain ar baicca ókkol óddo zehoníkka theés gorí faribou.

Oñnottu theés goroon sa:

- Zodi oñnottu biaram or alamoť ókkol tákile
- Zodi oñne biaram pozethív óiyede indhílla honíkka ate-háñse giyóde óile
- Oñne sófor goribar age ar bade
- Oñne bildhíng or bútoe becá-becí manúic loi ek sáte zoma oibar age ar bade
- Zodi oñnor eskul yáto ham ot yíanor tokaza óile

Becá-becí zaga ólot theésgora zaibou

Oñne dhakhthor or ofís, cómaji theés gorát sáith, ham ot, eskul ot, yáto fármesít theés gorái fariba. Oñne nize theés gori faribade indhílla górot-theés or sáman ólore o bout fármesít ólot faa zaibou. Oñnor cómaj ot theésgoribar oinno zoriya ólor babote IOM yáto oñnor dubara-bocótigorár ejensí re fusár loiyó.

Theégorá óilde gufoniyo

Oñnor muhájeri háisiyot yáto oñnottu medhikél incúwarens ba ID tákouk yá no tákouk forba sára oñne gufoniyo báfe theés gorí fariba.

Theésgorá gin toratori ar héfazot

Oñnor nak, thuñçala, yáto leccwattu nomuna ekkán ore oñne nize yáto sehét dekbal entezamgorouya ekzone loit fare. Oñne kessú theés or notiza ólore ho-ek miníth or búotre faiba, ar oinno kessú theés or notiza ólolla ek din ba aróu becí thaim lagít fare.

Górot tákiyo ar theés goró

» Zodi oñnottu gaat hóraf lager, theés notiza ólorla entezar gorór, yáto zodi oñnottu KOVÍDH-19 theés pozéthiv óiyéde oile górot tákiyo.

Zehonó thaim ot gaát hóraf lager ar theés or notiza ólolla entezar gorár cómot ham ot, eskul ot, yáto cómají cóba-mujilis ólot no zaiyóre górot táka óilde oñnor foribar, fúañijja ókkol ar cómaj ore héfazot rákibór sóbse ahám amól or bütottu ekkan zíyan oñne górit faro.

Zodi oñnottu KOVÍDH-19 biaram tákile indhillá górot táka zoruri oibou, zodi oñnottu muthé o gaat hóraf no lager. KOVÍDH-19 biaram or alamot ólor elaj ore boóut maincé górot mazé gorí faribou. Hámicá zehonó dabai estemal gorár age oñnor sehét dekbal entezamgorouya loi hotá hoiyó.

Boóuth sehétdekbal entezamgorouya óle cúwaric goré:

- Gaatzor homaibólla acetaminophen (asitominafen) yáto ibuprofen (aiboprofen) or dhoilla dabai estemalgorá

- Jisím é váires loi mukabela goitte modot bonefan becá-becí aram gorá

- Górot tákiyore oinno zon ólottú duré táka, ar dusto-ahábab ólor ateháñse óile maásk fiñda.

- Becá-bací faní hoón

- Oñnor aróu aramiyot ólla thándhir dabai (mesál hañc or dabai) estemalgorá

Boc 6 bosór ar aróu boc óla fuwain ólolla hañc or dabai gin héfazot asé.

KOVÍDH-19 biaram ottu toratori gom oizáde oinno dabai ókkol asé, kintu iín ore ekkíní derínogorí cúrugorá zoruri, haásgori zodi oñnottu hótornak biaram foribar hótora tákile.

- Zodi oñnor KOVÍDH-19 biaram or alamot ókkol hóraf ói aiyédde oile, dabai iín faibolla dhakthor yáto dabai douya ekzon loi dehá goijjó.
- Dhakthor loi hotá hoite hotá báñgidouya dorhar or dhoilla modot lagile oñnor dubara-bocótigorár ejensír keis solouya re kool goijjó.

» Zodi oñnor biaram aróu hótara oi aiyér fan lagile oñnor sehét entezamgorouya re kool diyó.

Nise liísgorá haás obostá ola manúic ólottu KOVÍDH-19 loi aróu becí biaram foribar cómbobona asé.

Yian or maáni óilde ítarattu aróu becí cómbobona asé:

- Hóspithal tulá fore
- Enteháyi dekbali zorurot lage
- Ítara niác thani faréfan vethileithar (niác thanóni) uggwá lage
- Mara za

Manúic olla iín óibou zará:

- Boc 65 bosór yáto aróu burá óiye
- Ovaruzón ola
- Hámel ola
- Miçá biaram ola
- Haáth feil (kolob bon), coronary artery (kolob or rog) ót biaram, cardiomyopathies (kolob or doilla gussot furana biaram), yáto unca louwór sab (haiparthencén - lou bará biaram) or dhoilla haáth or ocúida ókkol asé
- COPD (furana féccar rukawothi biaram), áfani (mazíla oite kothín), féccar rog ot biaram, rog fúla, ar féccat lou bará biaram or dhoilla féccar ocúida ókkol asé
- Kensar, furana holizar biaram, furana kidhnír biaram, hañsir cokól louwór dolar biaram, HIV, yáto komzur kuduroti biaram rukár nezám or dhoilla oinno ocúida ókkol asé
- Cerebral palsy (Lulá biaram) or dhoilla neurodevelopmental (demaki rog tobdili) or biaram asé
- Tracheostomy (plasthik or fáip) gastrostomy (háñar fáip), yáto positive pressure ventilation (niác thanor zontoro) or dhoilla elaji sáman estemal goré

Oñnottu iínor zehonó haálot asé ar zodi KOVÍDH-19 biaram óile oñnor sehét dekbal entezamgorouya re kool goijjó. Oñne biaram ottu bála oi aibolla ítara oñnore dabai di faribou, kintu dabai gin ore derinogori cúrugorá zoruri.

Ekkán zoruri haálot ot

Kothín biaram or alamot ókkol iínottu zehonó alamot oñnottu tákile, 9-1-1 ot kool gorí yáto zoruri dekbali senthar yáto hóspithal zoruri dhipaáthmen ot zaiyóre fouran zoruri elaji dekbal or entezam goijjó.

- Niác thanot mockil
- Lagatar sínat bic yáto sab
- Oulfóul
- Gumottu uçá yáto seton táki no fare
- Gaar rong tobdili

Héfazot ot tákiyo zehón sófor ot táko

» Zehón oñne Amerikát beraíba héfazot tákiyo.

Neelibór age

- Oñnor sehétdekkal entezamgorouya loi dehá goriyóre oñnor KOVÍDH-19 véksin mara ar theésgorár rekódh óddo elaji rekódh ókkol thíkgori loiyó.
- Oñnor hámicar dabai ólor 12-háftar salan uggwá loiyó.
- Oñnor sehétdekkal entezamgorouyar loi KOVÍDH-19 véksin mara ar busthar dhous or ektiyar ólor babote biyasana goijjó.

Sófor or cómot

- Oñne véksin maijja óile o, plein-or-math, esthecén, ar aám maincór gari-gurat maze maásk fiñdiyó.
- Aksér oñnor hát ólore dúiyó yáto córab-buniyadi hát forickar gorár ciz (sanitháizar) estemal goijjó.
- Zodi oñnottu sófor or cómot gaat hóraf lagile IOM yáto plein or estháf ore zanaiyo.

Foóñsi bade

- Foóñsiyore 3-5 din bade biaram theés goijjó ar KOVÍDH-19 biaram or alamot ókkol kíyal rakiyo.
- Zodi oñnottu véksin ókkol fura-furi maijja no tákile, KOVÍDH-19 véksin mara ar busthar dhous or ektiyar ólor babote oñnor sehétdekkal entezamgorouya yáto dubara-bocótigorár ejensi keis solouyattu fusár goijjó.

Onlain ottu aróu
zani loiyó.

KOVÍDH-19 or babote aróu maalumat ókkol oñnor zuban
ot zanibolla, zai soó <https://nrcrim.org/translations>

» Oñne Amerikat sehétdekbal or entezam faiba.

Sehét dekbal or hóros adaigorá ar Amerikat maze oñnor foóila sehétdekbal epuainmén bondobosgoríte hémayot oiboude paperwork (habosfonna) ólolla oñnor dubara-bocótigorár ejensi é modot goríbou.

Epuainmén ibát oñnor elaji ar véksin marar rekódh ókkol beggín loianno.

Oñne sehétdekbal faibade zaga ókkol óilde fármesi, dhakthor or ofís yáto kiliník, ar hóspital ókkol.

- Zodi oñnor ocúida gan maamuli yáto niyomito óile, górot elaj goríbolla fármesi ekkán ot zaiyore zorurot or dabai ókkol loiyó. Oñnor ocúida gin fármesi estháf ore buzáile sóiyi elaj ektiyar goribólla oñnore modot goríbou.
- Zodi oñnor ocúida re górot elaj gorá cómbob noile, dhakthor or ofís yáto kiliník ot zaibolla sinta goijjío.
- Zodi oñnottu elaji zoruri obostá óile, 9-1-1 ot kool goijjío yáto zoruri dekbali senthar bá hóspitalor zoruri dhipaáthmen ot zaiyó.

Kessú dabai ólolla dhakthori habos lagé, ar oinno kessúrla no láge.

Dhakthori habos óilde oñnor zorurot or dabai ókkol ore fármesittu kini faribólla dhakthore oñnore dibóde haás ejazotnama. Boóut dabai ókkol ore dhakthori habos sára faa zaibou, kintu oinno kessú dabai fa no nozaibou.

Amerikat maze oñnor foóila mac or elaji dabai ókkol kaafí no tákile IOM (yáto zodi oñne Amerikat asóde óile oñnor dubara-bocótigorár ejensi) ore hobórdiyó.

Amerikat maze sehétdekbali hóros moongá oit fare, kintu éçe thiña adai gorár oinno rasta ókkol asé.

Refúji ókkol zohón tara foóila foóñse, ar program or kabel óiyéde hom-amodoni ola manúic ólolla sehét dekbal or hóros ore córkari program ólottu adai goré. Oinno manúic óle tarár sehet or hóros ólla becórkari sehéti incúwarens or uore bórusa goré.

Oñnottu sehétdekbal ore nizor zuban ot faibolla hók asé.

Dhakthor ólor ofís ar kiliník ólot oñnor hotá buzíyore elaji estháf loi hotá-battara hoite modotgoribolla hotábáñgidouya ókkol asé. Oñnor biaram yáto elaj or babote éçe honó ekkán no buzíle elaji estháf ore súwal goijjío.

Sehétdekbal óilde húsusi ciz.

Oñnor ejazot sára sehétdekbal or maalumat ore oñnor dhakthor, kiliník, yáto fármesi é honikkar loi - zodi o oñnor foribar ouk - ciyyar gorí no faré.

» Hoçé modot faibou.

Zodi oñnottu zehonó ciz or súwal-sal yáto modot lagile, oñnor sehétdekbal entezamgorouya yáto dubara-bocótigorár ejensi keis solouya re kool gojjó. Niser tarár zugazug or maalumát ore lekí rakó.

Sehétdekbal Entezamgorouyar Zugazug or Maalumát

Nam: _____

Fún nombór: _____ - _____ - _____

Dubara-bocótigorár Ejensi Keis Solouyar Zugazug or Maalumát

Nam: _____

Fún nombór: _____ - _____ - _____

KOVÍDH-19 or babote aróu maalumát ókkol oñnor zuban ot zanibolla, zai soó <https://nrcrim.org/translations>